

YLÄNURKKA

Merellä on töitä

TAANTUMA on tulossa – se on varmaa. Lomautukset ja irtisanomisuutiset lisääntyvät päivittäin. Jokainen suomalainen miettinee, kuinka varma oma työpaikka on nyt ja tulevaisuudessa. Kaikilla meillä – ainakin yli kolmikymppisillä – on muistissa 1990-luvun lama ja sen seuraukset. Ennen kuin maalaillemme vastaavaa tilannetta ensi vuodelle, on kuitenkin syytä muistaa, että silloin Suomi oli yksin oman valuuttansa kanssa ja laman aikana elvytystoimien sijasta rahahanoja kiristettiin. Nyt olemme osa euro-yhteisöä, jossa elvytystoimenpiteet ovat jo tähän mennessä olleet erittäin päättäväisiä.

Lähimerenkulkua edistävä Shortsea Promotion Centre (SPC) Finland julkaisi joulukuun alussa järjestyksessään viidennen varustamobarometrin yhteistyössä suomalaisen varustamoelinkeinoon kanssa. Kysely lähetettiin loka-marraskuun vaihteessa Suomen Varustamot ry:n jäsenvarustamoille sekä tärkeimmille em. yhdistyksen kuulumattomille suomalaisille varustamoille, jotka kuljettavat rahtia ulkomaanliikenteessä.

MERIKULJETUSMARKKINOIDEN suhdanteet kääntyivät edellisellä puolivuotiskaudella voimakkaasti negatiivisiksi, tutkimuksessa todetaan. Suomen vientikuljetusten määrän ennustetaan lähes yksimielisesti vähenevän seuraavan vuoden aikana. Tuonnin vähenemisen ennakoidaan olevan hieman maltillisempaa kuin viennin vähenemisen. Positiivisena uutisena nähtiin polttoaineen hintakehitys, joka nähtiin laskevana ja siten parantavan varustamoiden kilpailukykyä.

Taloudellisesta taantumasta huolimatta henkilöstön määrän ennakoidaan vastaajien varustamoissa säilyvän pääosin ennallaan. Koko kolmivuotisen historiansa aikana varustamot ovat jokaisessa tutkimuksessa pitäneet eräänä suurimpana kasvunsa esteenä osaavien työntekijöiden saannin vaikeutta meripuolella, myös tällä kertaa. Meren-

kulun työvoimapula on siis jatkuva, eikä siihen odoteta edes taantumien tuovan helpotusta.

TYÖVOIMAPULA merellä on maailmanlaajuinen ongelma, ei vain Suomen. Joka viides vuosi tehtävässä merihenkilöstön tilannetta kuvaavassa katsauksessa vuonna 2005 arveltiin maailmanlaajuisesti merimiehistöä kaivattavan 2 prosenttia lisää. Samassa tutkimuksessa arvioitiin, että vuonna 2015 tarve tulee olemaan jo lähes 6 %.

Merellä on siis töitä. On hyvä muistaa, että kapteenien lisäksi laivalla on paljon muuta miehistöä ja navigoinnin lisäksi tarvitaan monia muitakin taitoja. Hyviä sähkömiehiä ja konemestareita tarvitaan merellä jatkuvasti. Kokemus voimalaitoksista tai sähkötöistä aiemmassa työssä missä ei siis mene hukkaan merelläkään, muuntokoulutuksen jälkeen merellä on töitä maakravullekin.

MERENKULKU on kasvava ala. Vuosina 1995-2004 merillä kuljetettujen tonniin maailmanlaajuinen kasvu oli 3,4 % vuodessa. Vaikka kasvu muutamana seuraavana vuonna ei olisikaan yhtä iso, pitää nykyinen työvoimapula ja normaali eläköityminen huolen, että koulutetulle merimiehelle on aina töitä. Työjaksot merellä voivat olla pitkiä, mutta vastapainona työmatkat eivät ole päivittäisiä ja parhaimmillaan voi asua juuri siinä osassa tätä kaunista maata, jossa haluaa – eikä tarvitse muuttaa työn perässä.

ULLA TAPANINEN

Kirjoittaja on professori, merenkulun logistiset järjestelmät, Turun yliopisto/
Merenkulualan koulutus- ja tutkimuskeskus Merikotka.

